

8.WPGI2024

Dokumentowanie geologiczno-
inżynierskie geozagrożeń w aspekcie
obowiązujących przepisów prawnych

Jarosław Kos, Antoni Wójcik, Jan Bulanda

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

Ustawa z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy - Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 1994 nr 89 poz. 414), która weszła w życie 19 września 2020 r wprowadziła nowelizację przepisów związanych z uzyskiwaniem pozwolenia na budowę i potrzebę prowadzenia badań geotechnicznych i geologiczno-inżynierskich. W wyniku wprowadzonych zmian projekt budowlany został podzielony na trzy odrębne części stanowiące:

- 1. Projekt zagospodarowania działki lub terenu,**
- 2. Projekt architektoniczno-budowlany,**
- 3. Projekt techniczny.**

Na etapie opracowania projektu architektoniczno-budowlanego wymagane jest sporządzenie opinii geotechnicznej oraz podanie informacji o sposobie posadowienia projektowanego obiektu budowlanego. Organy administracji architektoniczno-budowlanej zatwierdzają dwa pierwsze opracowania w formie decyzji o wydaniu pozwolenia na budowę. W związku z powyższym uzyskanie pozwolenia na budowę w świetle nowelizacji prawa budowlanego wymaga jedynie sporządzenia opinii geotechnicznej.

Opinia geotechniczna

Projekt zagospodarowania terenu
Projekt architektoniczno-budowlany
+
Informacja o sposobie posadowienia obiektu

Pozwolenie na budowę

Projekt techniczny

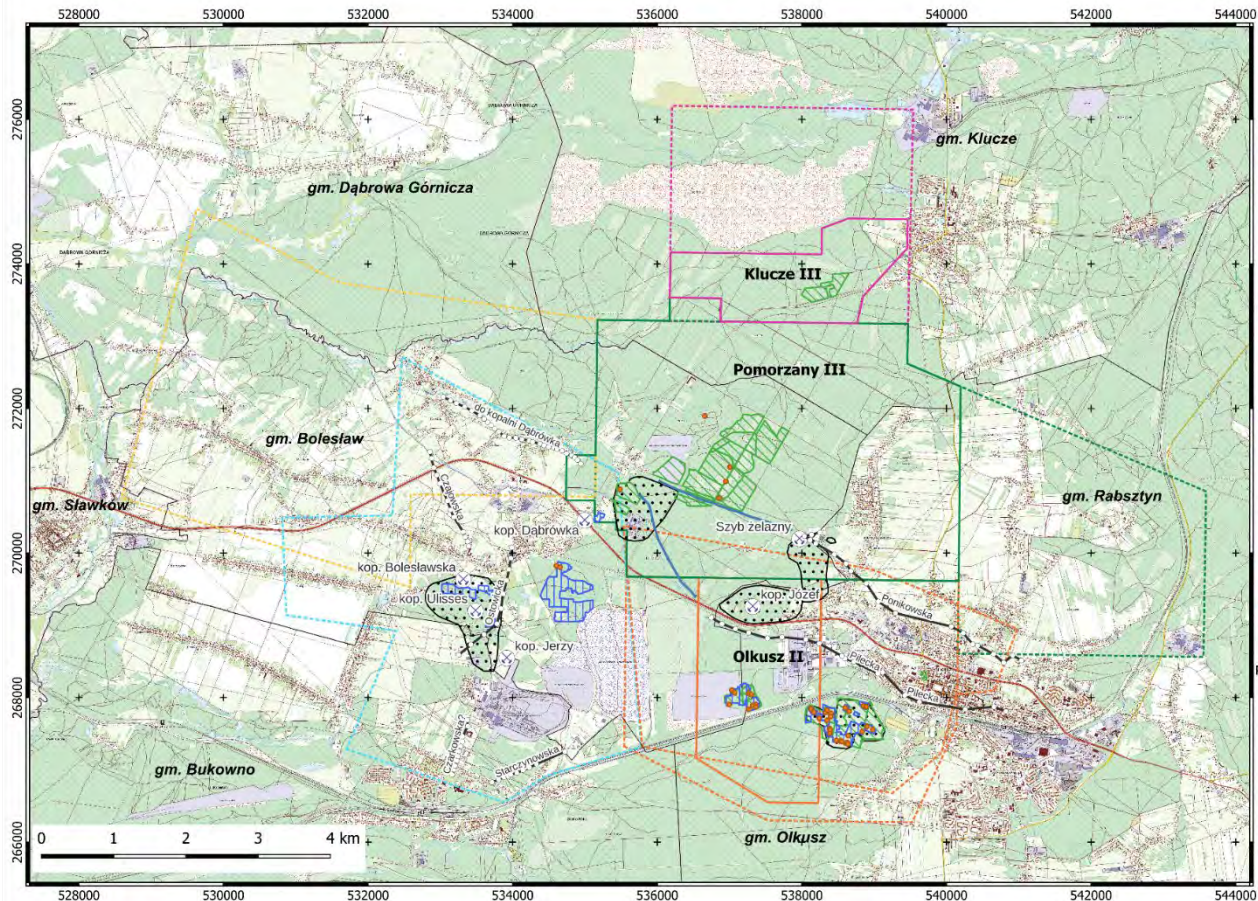
warunki proste
I kategoria geotechniczna
(-)

warunki proste
II kategoria geotechniczna
DBPG
PG

warunki złożone
II kategoria geotechniczna
DBPG
PG
DGI

warunki skomplikowane
III kategoria geotechniczna
DBPG
PG
DGI

Dla obszarów objętych występowaniem niekorzystnych zjawisk geologicznych wykonanie tylko opinii geotechnicznej niesie za sobą ryzyko nieprawidłowego rozpoznania podłoża dla projektowanych inwestycji. Obserwowane są już pierwsze efekty niepełnego rozpoznania podłoża dotyczącego obszarów osuwiskowych, czy też terenów objętych zapadliskami.

Mapa sytuacyjna obszaru eksploatacji rud cynku i ołowiu w rejonie Olkusza

- kanały sztolni
- sztolnie podziemne i świetliki
- ⊗ dawne kopalnie
- lokalizacja niektórych zapadłisk
- ▨ oddziały leśne z zakazem wstępu z powodu zapadłisk
- ▨ obszary eksploatacji na zawal
- ⋯ przybliżone obszary dawnej eksploatacji na podstawie map topograficznych i NMT

obszary górnicze (zniesione 01.2021):

- ▨ Klucze III
- ▨ Olkusz II
- ▨ Pomorzany III

historyczne zasięgi obszarów górniczych:

- ▨ Bolesław
- ▨ Klucze
- ▨ Krzyżawa
- ▨ Olkusz
- ▨ Pomorzany

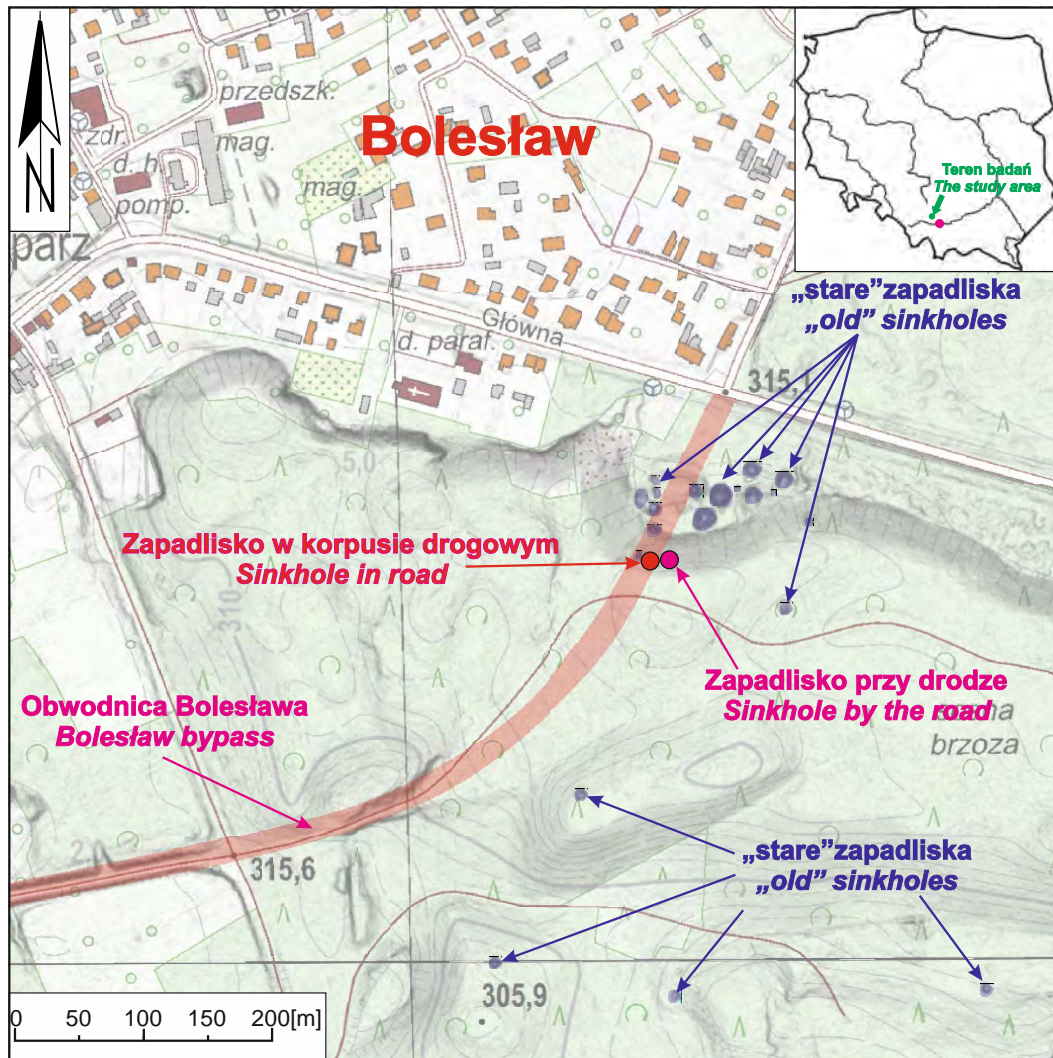
Podkład topograficzny: OpenStreetMap

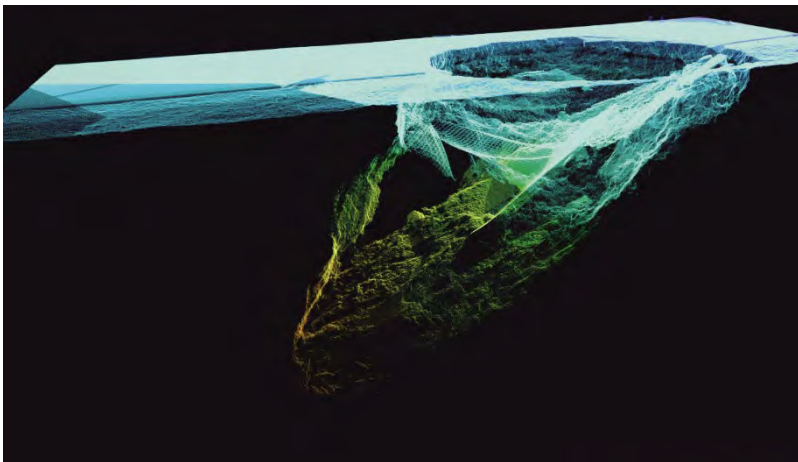

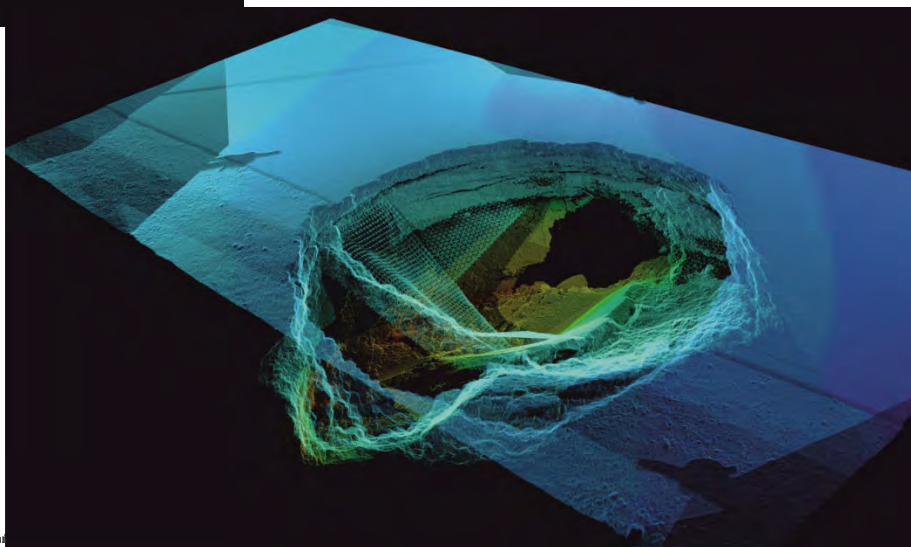

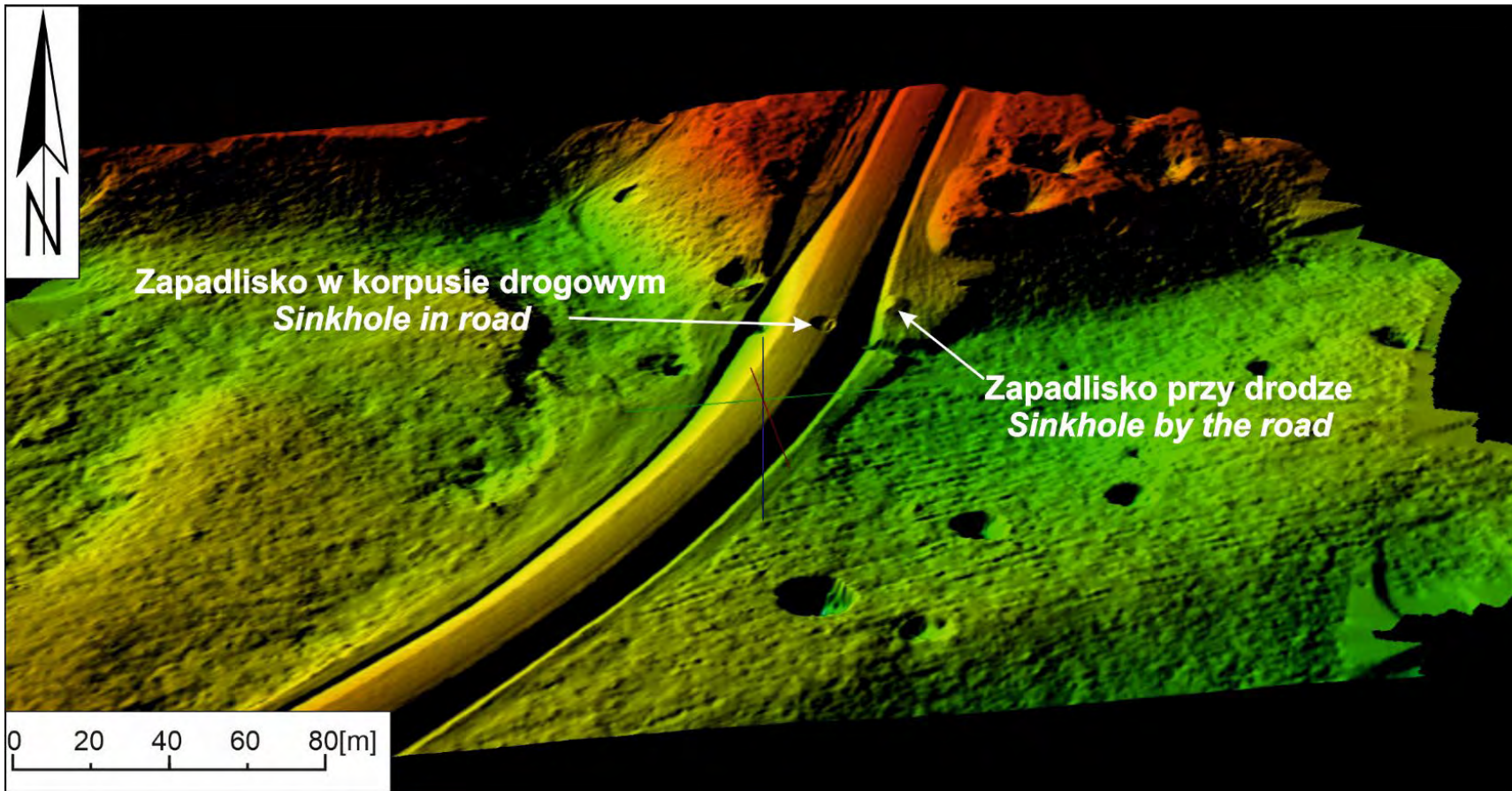

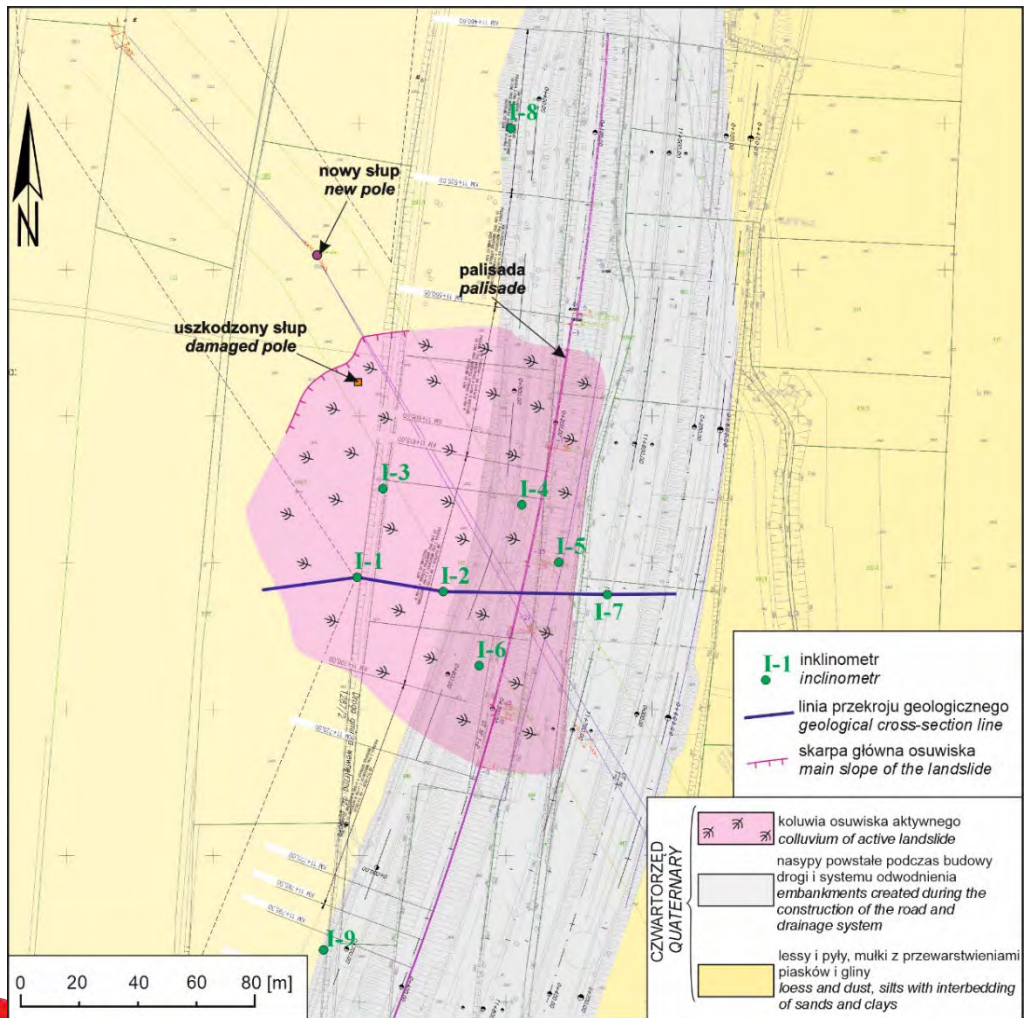

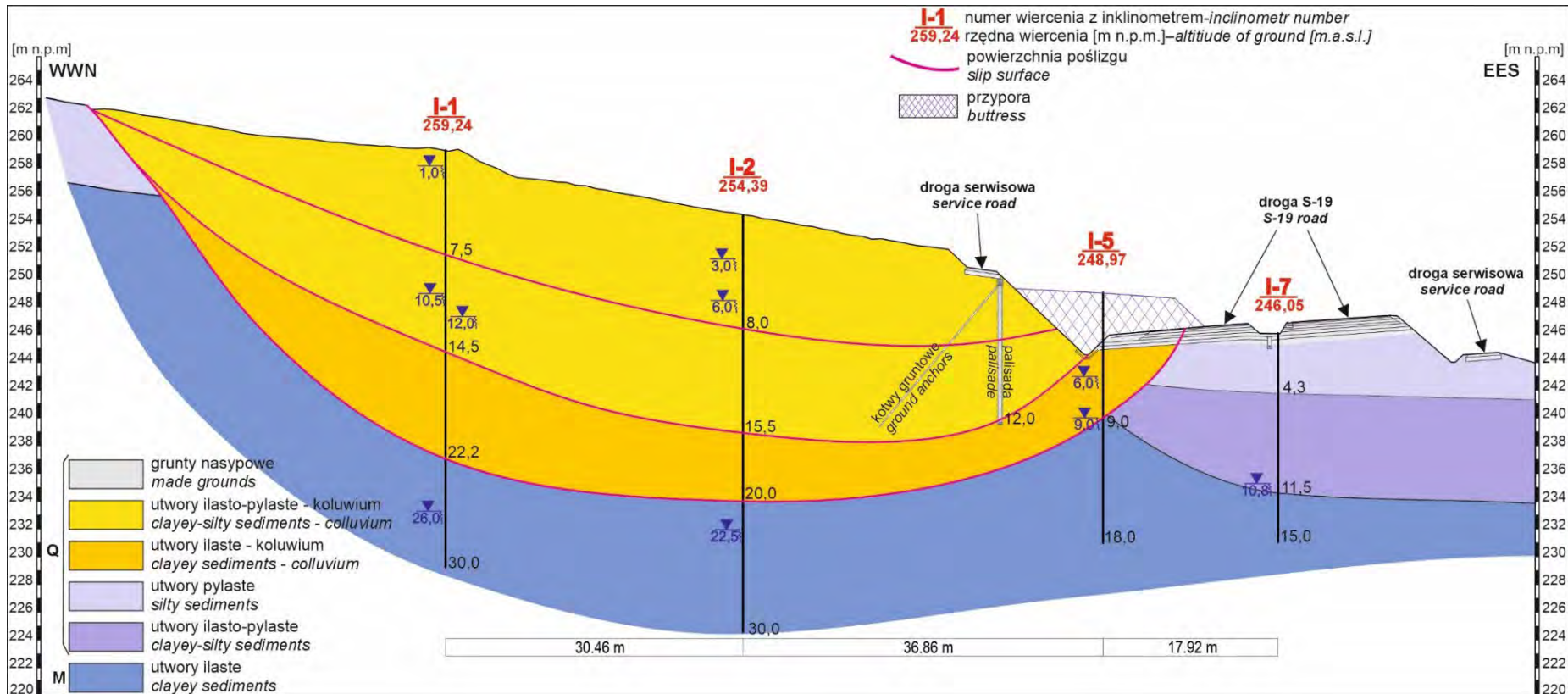
Opracował: Z. Perski

Opracował: K. Karwacki

Przykład uruchomienia osuwiska podczas prowadzenia robót ziemnych dla budowy drogi uświadamia, że ryzyko uaktywnienia niekorzystnych zjawisk geologicznych bywa trudne do uniknięcia.

Po uruchomieniu osuwiska przeprowadzone w stosunkowo szybkim czasie wiercenia badawcze pozwoliły na skonstruowanie przekroju geologicznego obrazującego budowę geologiczną osuwiska.

Na tym terenie znajdowało się stare, nieaktywne osuwisko, którego formy morfologiczne zostały zatarte poprzez prowadzoną działalność rolniczą. Świadczą o tym strefy zlustrowań, które były dokumentowane na głębokości rzędu 20-22 m p.p.t.

Koluwia osuwiskowe są znacznie poniżej podstawy korpusu drogowego co świadczy o występowaniu aktywnych procesów osuwiskowych. Jest to typowy proces występujący w obrębie utworów ilastych, który był już dokumentowany na innych inwestycjach drogowych czy też kolejowych.

Na omawianym przypadku uruchomionego osuwiska zwraca się uwagę na potrzebę szybkiej reakcji inwestora i wykonawcy w zakresie prowadzenia badań terenowych. W przypadku wystąpienia osuwiska należało szybko przystąpić do jego rozpoznania.

Niestety procedury administracyjne związane z zatwierdzaniem projektów robót geologicznych ulegają wydłużeniu. Wynika to z potrzeby zawiadamiania przez organ administracji geologicznej wszystkich stron postępowania.

Postuluje się uproszczenie procedury zatwierdzania PRG w zakresie badań geologiczno-inżynierskich. Dokument taki powinien być zgłaszany bez procedury administracyjnej związanej z zawiadamianiem poszczególnych stron postępowania.

Przedstawiony przykład wykonywania inwestycji na obszarze byłej eksploatacji górniczej, gdzie występują niekorzystne zjawiska geologiczne wskazuje, aby w odpowiedni sposób przeprowadzać analizę ryzyka wystąpienia takich zjawisk. Czynnikiem redukującym zagrożenia jest odpowiednie rozpoznanie geologiczne, które powinno opierać się na szerokim spektrum metod badawczych podczas dokumentowania geologiczno-inżynierskiego.

Nowelizację prawa budowlanego spowodowała liberalne podejście do kwestii wykonywania badań podłoża, co w dłuższej perspektywie czasowej może prowadzić do powstania kolejnych uszkodzeń wykonywanych obiektów. Dla obszarów, gdzie występują niekorzystne zjawiska geologiczne postuluje się zmodyfikować prawo budowlane, aby na etapie wydawania pozwolenia na budowę do projektu architektoniczno-budowlanego była dołączana dokumentacja geologiczno-inżynierska, w której należy przeprowadzić analizę ryzyka uaktywnienia niekorzystnych procesów geologicznych.

Dla terenów gdzie nie występują niekorzystne zjawiska geologiczne „uproszczony” sposób procedowania pozwoleń na budowę jest racjonalny. Pozwala to także na skrócenie czasu uzyskiwania decyzji niezbędnych do rozpoczęcia prac ziemnych i jest rekomendowany. Kwestią do rozwiązania są inwestycje prowadzone na terenach „problematycznych”, gdzie brak odpowiedniego rozpoznania geologicznego na etapie uzyskiwania pozwolenia na budowę może przyczynić się do niewłaściwego zaprojektowania inwestycji i przeprowadzenia robót ziemnych.

Niezbędną kwestią jest uproszczenie prawa geologicznego w zakresie procedury zatwierdzania PRG przy dokumentowaniu geologiczno-inżynierskim.

8.WP PGI 2024

Dziękuję za uwagę

